

IX. prikázanie

Bratia a sestry, nedávno, pri 6. Božom prikázaní, sme rozprávali o čistote pred manželstvom. Dnes pokračujeme v našich úvahách o čistote so zameraním sa na čistotu v manželskom živote.

Pomôžem si slovami známeho českého diakona Maxa Kašparů, ktorý jednu prednášku na túto tému začínal takto:

„Keď som pred nejakým časom hľadal dobré literárne pramene, ktoré by som mohol ponúkať ďalej, upúťali ma názvy dvoch farebných brožúr. Jeden niesla názov „Dokonalé manželstvo“ a druhá „Šťastné manželstvo“. Z profesionálneho záujmu som si obidve brožúry kúpil. Najprv som sa začítal do knihy o dokonalom manželstve. Prebral som kapitolu o anatómii a fyziológii pohlavných orgánov, zoznámil som sa s pestrou paletou antikoncepčných metód a dostal a k popisu milostnej predohry. Potom nasledovali rôzne polohy, a nakoniec varovanie pred pohlavnými chorobami a koniec. O sľúbenej dokonalosti manželstva som sa nikde nedočítal.

Preto som s nádejou otvoril knihu o šťastnom manželstve a predpokladal som, že tu nájdem návod na manželské šťastie. Obsah druhej knihy bol podobný tej prvej. V čom však spočíva šťastie manželského života, to som sa ani tu nedočítal.

Jedno poučenie som však vďaka tomu získal. Nechal som sa oklamať príťažlivým titulom. A tak mi dnes doma ležia dve knihy, ktoré by sa skôr mali menovať „Dokonalý sexuálny život“ alebo „Šťastie nájsené v sexualite“.

Poslaním ľudskej sexuality je pomáhať človeku pri napĺňaní túžby po skutočnom šťastí, a zabezpečiť pokračovanie života. To, čo robí sexualitu ľudskou je láska, prejavujúca sa predovšetkým v hlbokom odovzdávaní a prijímaní sa navzájom, a to celkom so všetkým, v slobodnom rozhodnutí sa. To je možné uskutočniť len v manželstve.

Podstatnými znakmi manželstva sú jednota (jeden muž a jedna žena), nerozlučiteľnosť (len oni dvaja a nik iný) a vernosť (až do smrti). Ježiš povedal: „Nie sú už dvaja, ale jedno telo. Čo Boh spojil, nech človek nerozlučuje.“ (Mk 10,9).

Dôstojnosť manželstva je porušená:

1. Cudzoložstvom - označuje manželskú nevernosť. Nový zákon a deviate prikázanie cudzoložstvo úplne zakazujú. Proroci ho pranierujú ako ťažkú hriechnosť a úplne ho zakazujú.

2. Rozvodom - podľa Ježiša je manželstvo nerozlučiteľné. Odluka manželov pri trvaní manželského zväzku môže byť v istých prípadoch a na určitý čas oprávnená, ako stanovuje kanonické právo. Rozvod je ťažké previnenie proti prirodzenému zákonu.

3. Krvismilstvo - spočíva v intímnych vzťahoch medzi rodinnými príslušníkmi alebo príbuznými v takom stupni, ktorý je medzi nimi prekážkou manželstva. Krvismilstva sa dopúšťa aj ten, kto zneužíva dospelé deti alebo dospievajúcich, ktorí sú mu zverení do ochrany.

Manželské spolužitie má dvojaké poslanie: Na **odovzdávanie lásky medzi manželmi** a na **odovzdávanie života deťom**. Tieto dve poslania pôsobia nerozlučne a nesmú sa od seba oddeľovať. Toto je, okrem iného, dôvodom pre predmanželskú zdržanlivosť: len v manželstve sú dôstojné podmienky na počatie nového života a optimálne podmienky na jeho výchovu a rozvoj. Takisto je to dôvod, prečo manželia nemajú používať antikoncepciu.

a) **Čo však, keď je detí už veľa a nie je vhodná situácia mať práve teraz ďalšie?**

Existujú metódy, ktoré zvykneme označovať pojmom: Prirodzené plánovanie rodičovstva. Existuje množstvo kresťanských odborníkov, ktorí vedia poradiť. K tomu je však potrebná: Komunikácia medzi manželmi, ochota sa vzájomne dohodnúť; sebaopoznanie; rešpektovanie toho druhého; nehľadať v manželstve sebeckto, vlastné uspokojenie.

Nedovolenou metódou plánovania rodičovstva je antikoncepcia, pri ktorej síce môže ísť o akt lásky, ale bez odovzdávania života. Antikoncepciu rozdeľujeme na:

- Neabortívnu, ktorá priamo potrat nespôsobuje – napr. tabletky, náplaste, kondóm.

- Veľký pozor na abortívnu antikoncepciu – známa tabletky po pohlavnom akte. V prípade, že spermia už splynula s vajíčkom, táto malá ľudská bytosť sa vylučuje z tela matky, čím rodičia sa takýmto na pohľad nevinným spôsobom stávajú vrahmi vlastného dieťaťa.
- Rovnako nebezpečné je vnútro maternicové teliesko, ktoré má podobný vražedný účinok na počaté dieťa.
- Medzi nedovolené antikoncepcné metódy patrí aj chirurgické podviazanie vaječníkov, semenníkov. Toto však patrí k 5. prikázaniu, pretože zo sebeckých dôvodov človek mrzačí svoje vlastné telo.

b) Čo ak manželia nemôžu mať deti?

Musíme si uvedomiť, že dieťa je Boží dar. Že človek nemá právo na dieťa. Ak Boh tento dar nedá, hoci je to neľahké, predsa je potrebné prijať aj takýto kríž. Určite nesprávne a morálne neprijateľné je rozhodnúť sa pre umelé oplodnenie. S tým súvisia dva problémy:

1. Moderná veda nevie umelo oplodniť jedno ženské vajíčko. Oplodnenie urobí na viacerých a najživotaschopnejší plod vloží do tela matky. Ostatné zabije.
2. Aj keby veda vedela oplodniť len jedno vajíčko, takýto skutok by bol neprijateľný, splodenie dieťaťa by sa stalo len záležitosťou medicíny bez aktu lásky.

Je dobré poradiť sa s kresťanským gynekológom, ktorý môže v určitých prípadoch odporučiť prijateľné metódy, ktoré sú však nákladnejšie a komplikovanejšie, preto o nich bežne lekári neuvažujú.

Ďalšou prijateľnou cestou je adopcia dieťaťa, ktoré tiež potrebuje rodičovskú lásku a bez pomoci by bolo o ňu z rozličných dôvodov ochudobnené.

Ľudská sexualita je Bohom stvorená a chcená – v Biblii čítame: „A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril.“(Gn 1, 27) – je teda dobrá. A ak je užívaná podľa Božích úmyslov, posväcuje človeka a je záslužná aj pre večnosť.

Keď je teda ľudská sexualita Bohom daná a chcená, môže byť sex v manželstve hriešny? Hovorili sme, že nie, ak je aktom lásky a zároveň otvorený pre odovzdávanie života. Je tu ešte jedna hrozba – sebeckosť, keď nemyslím na darovanie sa inému, ale sebecké užitie si, a to je hriechom. Nehľadím na partnera, ktorého mám rád, ktorému nechcem ublížiť a nechcem, aby spáchal hriech, ale pozerám na svoje potreby bez ohľadu na spôsob. Ako sa tento hriech prejavuje?

1. Akékoľvek sebeckosť a bezohľadnosť. Nemyslím hneď najvyššiu formu – znásilnenie, ale aj miernejšie prejavy. Manželský styk, ktorý je jednému z manželov vnucovaný bez ohľadu na jeho stav a želanie, nie je prejavom skutočnej lásky, lebo poškodzuje zdravie jedného z partnerov, ohrozuje jeho plodnosť, alebo ho duševne zraňuje.
2. Bezdôvodné, napr. za trest, odopierať spolužitie partnerovi. Človek sa takýmto počínaním vystavuje riziku, že partner začne nadobúdať presvedčenie, že ten druhý ho už nemá rád, že ho odmieta, že sa mu nechce so všetkým odovzdať, ako to sľúbil pri uzavretí manželstva a hrozí nebezpečenstvo, že si začne až hľadať náhradu mimo manželstva.
3. Celkom vylučovať počatie a zrodenie dieťaťa, a to nielen pomocou antikoncepcie, o ktorej sme hovorili, ale aj napr. prerušovaným pohlavným aktom, vzájomnou masturbáciou či neprírodnými technikami, ak nekončia intímnym aktom.

Bratia a sestry, keď človek spácha niektorý z takýchto hriechov, často sa o ňom naozaj ťažko rozpráva. Človek proti týmto hriechom niekedy len ťažko bojuje, nakoľko si vyžadujú spoluprácu oboch partnerov, a preto sa zvyknú aj opakovať. Vtedy je dobré si uvedomiť, že v spovednici nie som kvôli kňazovi, ale kvôli Bohu. A Boh mi odpustí všetky hriechy, okrem jedného – toho, ktorý nevyznám alebo neofutujem. V seminári, keď som študoval, nám prízvukovali, že tieto hriechy sa týkajú Božieho prikázania, ktoré je až na 9. mieste. Nie preto, že by neboli závažné, ale preto, že často treba najprv odstrániť príčiny tohto hriechu, ktoré sú v narušení iných prikázaní – napr. narušený vzťah s Bohom, komunikácia medzi manželmi, častý hnev a hádky, klamstvá a podobne. Porozmýšľajme teraz, aký mám ja vzťah k ľuďom okolo seba a čo by sa mohlo zmeniť. Amen.